

### OPLEIDING EN FELLOWSHIP

# Het belang van goed opgeleide fellows mammaradiologie



**De opleiding tot mammaradioloog sluit naadloos aan op de ABCD-rollen van de radioloog. Hoe zit dat, hoe ziet het fellowship eruit en waarom is het van belang dit (deels) in de academie te volgen?**

## De ABCD-rollen zijn de mammaradioloog op het lijf geschreven



Met het Opleidingsplan **R**adiologie-**N**ucleaire **G**eneeskunde (ORANGE) hebben we nadrukkelijk willen aansluiten bij onze praktijk. Bij een almaar veranderend zorglandschap zijn we ons er zeer van bewust dat we ons moeten blijven aanpassen aan een veranderende zorgvraag en moeten kunnen inspelen op technologische ontwikkelingen. Met dit opleidingsplan wordt een robuuste brede basis gelegd in kennis en kunde en ook verdiept in ten minste één, maar bij voorkeur meerdere deelgebieden. Daar waar voorheen de nadruk meer op de CanMeds-competenties lag, hebben we ervoor gekozen deze competenties anders te rangschikken. Hierdoor worden de vier ABCD-rollen (Alnnovator, Behandelaar, Consultant en Diagnosticus) die radiologen vervullen, duidelijker. Ook zijn maatschappelijke thema's zoals kwaliteit & veiligheid, doelmatigheid, leiderschap en (technologische) innovatie expliciet opgenomen in onze vier ABCD-rollen.

### Mammaketen voorop

De wijze waarop de mammaradiologie maar ook de mammaradioloog zich hebben ontwikkeld, is een schoolvoorbeeld van het invulling geven aan de ABCD-rollen. De focus in de zorg ligt steeds meer op het leveren van de juiste zorg op de juiste plek. Samenwerkende zorgprofessionals in een netwerk rondom de patiënt leveren die zorg. De mammaketen loopt hierin voorop. De toegevoegde waarde van de radioloog in dit netwerk is zijn klinische en technische deskundigheid op het gebied van beeldvorming, de toegang ertoe en het toepassen ervan, zowel voor de behandelend specialisten als voor de patiënt. De leiding nemen in deze afwegingen in multidisciplinair overleg (mdo), de korte lijnen bewaken met chirurg en patholoog, maar vooral ook het direct bespreken van de bevinding met de patiënt, zijn de mammaradioloog als consultant op het lijf geschreven.

### ABCD

Het juist positioneren van de beeldvormende diagnostiek in de mammaketen vergt goede samenwerking, openstaan voor verandering, kennis hebben van technologische ontwikkelingen en doelmatigheid: alle vereiste vaardigheden zoals beschreven in onze Alnnovator-rol. De mammaradioloog maakt een stevig onderdeel uit van de mammaketen en de mammapoli in samenwerking met de chirurgen. De mammaradioloog heeft vanuit de functie van poortspecialist, bij de inzet van tomosynthese (bij overprojectie) en de inzet van MRI bij dense borstklierweefsel, een direct effect op de kwaliteit en efficiëntie van de patiëntenzorg.

### Veel gekozen

Alhoewel de mammaradiologie een relatief klein deelgebied is binnen de opleiding, heeft het aantrekkelijke facetten, waarbij de mammaradioloog van nagenoeg alle modaliteiten gebruikmaakt. Het specialisme wordt veel als differentiatie gekozen, in combinatie met een ander deelgebied. Goede regionale samenwerking op het gebied van de mammaradiologie bevordert bovendien een opleiding waarbij de praktijk in perifere en die in academische opleidingsklinieken complementair zijn.

### Liesbeth Peters-Bax

radioloog en opleider Radboudumc Nijmegen  
voorzitter Concilium Radiologicum

**‘De wijze waarop de mammaradioloog zich ontwikkelt, is een schoolvoorbeeld van het invulling geven aan de ABCD-rollen’**

## Het fellowship mammaradiologie



Op 15 februari 2012 besloot het toenmalige bestuur van de mamasectie dat de eerste mammafellow van Nederland haar diploma zou ontvangen. Sindsdien hebben vele radiologen in Nederland het diploma mammaradioloog behaald.

### Essentiële schakel

Aanvankelijk moesten zorgvuldige eisen worden opgesteld voor de kwalificatie van een mammaradioloog, zoals het aantal vereiste onderzoeken en wetenschappelijke projecten. In de loop der jaren zijn er diverse aanpassingen gedaan voor zowel de fellows als de opleiders en opleidingsklinieken. Deze aanpassingen houden rekening met de voortdurende ontwikkelingen van en innovaties in het vakgebied, waardoor de fellow een waardevol fellowship kan volgen. Dit is cruciaal in ons vak, aangezien de radioloog een essentiële schakel is in de beslissing van zorg als poortspecialist en actieve deelnemer in mdo's.

### Twee jaar

Hoelang duurt het fellowship mammaradiologie en hoe is dit opgebouwd? Het fellowship heeft momenteel, bij een fulltime aanstelling van 1,0 fte, een duur van 24 maanden. Indien de fellow tijdens de opleiding tot radioloog de mammadifferentie heeft gevolgd, duurt het fellowship 12 maanden. Tijdens het fellowship wordt 60 procent van de tijd besteed aan de mammaradiologie.

'De radioloog is een essentiële schakel in de beslissing van zorg als poortspecialist en actieve deelnemer in mdo's'

Tijdens deze periode doet de fellow uitgebreide ervaring op met alle aspecten van mammaradiologische onderzoeken, leert de fellow de multidisciplinaire benadering van de mammapathologie volgens de nationale en internationale richtlijnen en doet de fellow kennis op van de behandelmogelijkheden. Ook de mammascreening binnen het bevolkingsonderzoek borstkanker is onderdeel van het fellowship. Een ander doel is dat de fellow, door overdragen van zijn of haar kennis, bijdraagt aan het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de richtlijnen.

### In Europa

Na het afronden van het fellowship kan de fellow, indien wenselijk, het Europese diploma van de EUSOBI behalen. Tot op heden zijn er geen geregistreerde klinieken in Nederland die fellows uit het buitenland hebben opgeleid. Dit zou mogelijk kunnen worden gerealiseerd via de ESOR voor centra en mammaradiologen die graag hun kennis van en passie voor de mammaradiologie willen delen.

### Differentiantenonderwijs

Waar wordt het fellowship aangeboden? Aangezien een groot (en toenemend) deel van de mamediagnostiek in de periferie plaatsvindt, waar ook een grote betrokkenheid is bij innovatie, volgt de fellow het programma steeds vaker in perifere ziekenhuizen. Dit is mogelijk dankzij de verspreiding van kennis en kunde door heel Nederland. Deze kennisoverdracht begint al tijdens de opleiding, waar het mogelijk is het differentiantenonderwijs te volgen.

Dit onderwijs wordt georganiseerd door een aantal mammaradiologen. Dankzij de hulp van Ruud Pijnappel vindt het differentiantenonderwijs sinds enkele jaren plaats in het Landelijk ReferentieCentrum voor Bevolkingsonderzoek (LRCB). Tijdens dit onderwijs beoordelen de differentianten onder andere een screeningsset, zoals dat ook binnen het bevolkingsonderzoek borstkanker plaatsvindt. Aan het einde van de onderwijsdag worden de screeningssets, en de beoordelingen van de differentianten, gezamenlijk geëvalueerd. Dit wordt als zeer leerzaam ervaren.

### Arancha Fernandez Gallardo

mammaradioloog UMC Utrecht  
vertegenwoordiger fellowship mammaradiologie

### Is een (academisch) fellowship mammaradiologie nu echt noodzakelijk?



Het is een afgebakend gebied en gezien de verschuiving van mammazorg naar de periferie kan de mammaradiologie toch ook goed in de (perifere) praktijk worden geleerd?

#### Mooie kans

Een fellowship in mammaradiologie biedt een mooie kans voor radiologen die zich willen specialiseren in de diagnostiek en behandeling van borstaandoeningen. Mijn fellowship mammaradiologie bij Amsterdam UMC, onder supervisie van ervaren mammaradiologen Katya Duvivier en Ruth Smit, was een welkome verdieping, waarbij ik werd opgeleid tot zelfstandig en volwaardig mammaradioloog, klaar voor de toekomst.

#### Uitgebreide kennis

Deze aanvullende opleiding heeft ook aanzienlijke voordelen voor radiologen die, zoals ik, in een regionaal algemeen ziekenhuis komen te werken. Zowel op professioneel als op persoonlijk vlak. Dit maakt gespecialiseerde mammaradiologen absoluut waardevol. Een van de meest duidelijke voordelen van een fellowship in mammaradiologie zijn de uitgebreide kennis en vaardigheden die worden opgedaan in een relatief korte periode. Deze actuele kennis en vaardigheden kunnen goed worden overgedragen aan collega-radiologen. Mijn ervaring is dat collega-radiologen, ook radiologen met ruime mamma-ervaring, ervoor openstaan om deze kennis ook verder toe te passen.

#### Zorgstandaard verhogen

Daarnaast biedt een fellowship in mammaradiologie de mogelijkheid om te werken met de nieuwste technologieën en technieken op het gebied van mammadiagnostiek en -behandeling. Fellows raken vertrouwd met modaliteiten, zoals MRI-mamma, MR-geleide mammabiopten en Mirabel-procedures, die tijdens de reguliere opleiding niet uitgebreid aan bod komen. Het fellowship zorgt ervoor dat ze voorop kunnen lopen in hun vakgebied. Zo ben ik vertrouwd geraakt met innovaties zoals CEM (*Contrast-Enhanced Mammography*) en CEM-geleide stereotactische biopten. Hiermee kan ik teamleden in mijn ziekenhuis beter ondersteunen bij een toekomstige implementatie ervan. Dit kan de algemene zorgstandaard in ons ziekenhuis verhogen.

#### Sterkere positie

Voor radiologen met een fellowship in mammaradiologie is er ook een grotere kans om sneller betrokken te worden en samen te werken binnen het mammateam. Het inzicht en de input van een gespecialiseerde mammaradioloog kunnen bijdragen aan betere behandelplannen en zorgtrajecten. Dit verhoogt niet alleen de kwaliteit van zorg, maar versterkt ook de positie van het ziekenhuis als centrum van excellentie op het gebied van mammazorg. Bovenal draagt een fellowship bij aan de professionele groei van radiologen. Door zich te specialiseren, onderscheiden zij zich in hun vakgebied, wat kan leiden tot betere carrièreperspectieven. Dit is van belang, aangezien verdere radiologische differentiatie steeds meer de norm wordt.

#### Aanzienlijke voordelen

Samenvattend, mammaradiologie kan in de praktijk worden geleerd. Echter, een fellowship in mammaradiologie biedt aanzienlijke voordelen. Een mammaradioloog met fellowship kan helpen de kwaliteit van de patiëntenzorg te optimaliseren en de samenwerkingsmogelijkheden binnen het mammateam verbeteren. Een fellowship draagt bij aan

de professionele ontwikkeling van de radioloog en het mammateam. Ik heb een geweldige en leerzame tijd gehad als fellow mammaradiologie. In het Admiraal de Ruyterziekenhuis (ADRZ) kan ik nu mijn opgedane ervaring tijdens mijn fellowship goed inzetten en zo helpen de bestaande en goed georganiseerde regionale mamma-zorg, mede mogelijk gemaakt door de grote bijdrage van Maartje Smid-Geirnaardt hieraan, op niveau en up-to-date te houden.

#### Oliver Wiebenga

mamma- en neuro-hoofd-halsradioloog ADRZ, Goes

‘De opgedane kennis van nieuwe technieken kan de algemene zorgstandaard in ons ziekenhuis verhogen’